Nu-ți fie teamă că înaintezi prea încet. Teme-te dacă te oprești. *(Sun Tzu)*

Dreptul

Săptămânal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
27 martie
2009
Anul VIII
nr. 11 (270)
8 pagini - 2.50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Relații prietenești bilaterale

În perioada 25-28 martie 2009, o delegație a magistraților din Republica Populară Chineză întreprinde o vizită oficială în Republica Moldova. La 26 martie delegația chineză s-a întâlnit cu conducerea Curții Supreme de Justiție din Republica Moldova.

Delegația Curții Supreme Populare a Republicii Populare Chineze este condusă de dl Wan Exiang, judecător și Vicepreședinte al Curții Supreme Populare a Republicii Populare Chineze.Din componența delegației mai fac parte: dl Dong Zhiliang, judecător și Președinte al Înaltei Curți Populare din or. Hainan, dl Ling Qiman și dl Yhang Chuandu, judecători seniori și Vicepreședinți ai Înaltei Curți Populare din or. Guangdong, dl Zheng Guomei, judecător senior și Vicepreședinte al Înaltei Curți Populare din or. Liaoning, dra Yu Xiaoyu, șef de secție în cadrul departamentului Internațional al Curții Supreme Populare, dna Djen Fukin, împuternicit în afaceri din cadrul Ambasadei Chinei în Republica Moldova.

Partea moldavă a fost reprezentată de dl Ion Muruianu, Președintele Curții Supreme de Justiție, dna Natalia Moldovanu, Vicepreședintele Curții Supreme de Justiție, Președintele Colegiului economic, dna Nina Cernat, Vicepreședintele instanței supreme, Președintele Colegiului civil și de contencios administrativ, dl Ghenadie Nicolaev, judecător în cadrul Colegiului penal, dl Valeriu Arhip, judecător în cadrul Colegiului civil și de contencios administrativ. De asemenea, au participat și funcționari din cadrul aparatului Președintelui Curții Supreme de Justiție.

„Sunt convins că această vizită va consolida relațiile bilaterale constituite între instanțele judecătorești ale țărilor noastre. Mai mult decât atât, exprim disponibilitatea noastră pentru extinderea și aprofundarea acestor relații prin realizarea unor proiecte concrete de cooperare – a subliniat în alocuțiunea de salut dl Ion Muruianu, Președintele Curții Supreme de Justiție din Republica Moldova.

În cadrul întâlnirii, s-a făcut un schimb de opinii privitor la activitatea sistemelor judecătorești din ambele state, cât și unele aspecte de colaborare între instituții pentru viitor.

CALENDAR CREȘTIN

S	28	**Pomenirea morților**. Sf. Mc. Agapie, Alexandru, Nicandru, Dionisie.
D	29	**Duminica IV. Cuv. Ioan Scărarul. Sf. Mc. Sabin; Sf. Irh. Serapion.**
L	30	**Cuv. Alexie, Omul lui Dumnezeu;** Cuv. Macarie; Sf. Mc. Marin.
M	31	Sf. Irh. Chiril; Sf. Mc. Trofim.
Mr.	1	Sf. Mc. Hrisant, Daria, Claudiu, Ilarie; Cuv. Vasa.
J	2	Cuv. Ioan, Serghie; Sf. Mc. Trofim Fotina (Svetlana) Victor, Alexandra, Claudia, Matroana, Parascheva.
V	3	Sf. Irh. Iacob Mărturisitorul; Sf. Irh. Chiril, Toma.

În vizor – alegerile parlamentare

La 24 martie 2009, dl Ion Muruianu, Președintele Curții Supreme de Justiție a avut o întrevedere cu dl Vladimir Ristovski, Reprezentant Special al Secretarului General al Consiliului Europei în Moldova, în cadrul căreia a fost abordată problematica campaniei electorale desfășurată pentru alegerile parlamentare din Republica Moldova.

La întrunire au participat de asemenea dna Nina Cernat, Vicepreședintele Curții Supreme de Justiție, Președintele Colegiului civil și de contencios administrativ și dna Maria Teresa Mauro – expertul Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei.

În deschiderea discuțiilor, dl Ion Muruianu a arătat că judecătorii din Republica Moldova sunt conștienți de rolul pe care instanțele de judecată îl au în asigurarea respectării legislației electorale și de necesitatea ralierii la standardele europene impuse de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Expertul Comisiei de la Veneția a subliniat că activează pe lângă Comisia Electorală Centrală (CEC) și se află în Republica Moldova în scopul de a acorda asistență tehnică în procesul de organizare a alegerilor.

În cadrul întrevederii au fost puse în evidență principalele aspecte vizând procedura examinării contestațiilor cetățenilor, partidelor și ale altor organizații social-politice depuse în comisiile electorale și instanțele judecătorești.

Interlocutorii și-au exprimat convingerea că este necesară crearea unui grup de lucru din care să facă parte reprezentanți ai: Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău, Comisiei Electorale Centrale și observatori externi, care să contribuie la elucidarea problemelor apărute vis-a-vis de aplicarea în practică a prevederilor Codului electoral.

În final, Ion Muruianu a reiterat disponibilitatea de a conlucra cu organismele internaționale în scopul asigurării desfășurării în Republica Moldova a unor alegeri libere, corecte și democratice și a adus asigurări că instanțele de judecată, investite cu atribuția de a examina litigiile electorale, soluționează cu promptitudine această categorie de pricini ținând cont de practica Curții Europene a Drepturilor Omului în acest domeniu, fără a admite tergiversări.

Evaluări pozitive a cadrului de cooperare

Ministrul Justiţiei dl Vitalie Pîrlog a avut o întrevedere cu membrii delegaţiei Ministerului Justiţiei al Norvegiei, însoţită de Misiunea Norvegiană de Experţi pentru Promovarea Supremaţiei Legii în Moldova (NORLAM), care activează în baza Memorandumului de Înţelegere bilateral

semnat între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Regatului Norvegiei la 3 mai 2007.

Vizita a avut drept scop evaluarea obiectivă din partea oficialilor de la Chişinău a activităţii Misiunii NORLAM. Ministrul moldovean al justiţiei a constatat cu satisfacţie cooperarea şi progresele înregistrate în cadrul realizării proiectelor comune ale misiunii cu: Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Institutul Naţional al Justiţiei, Consiliul Superior al Magistraturii, Baroul Avocaţilor din Republica Moldova, Departamentul Instituţiilor Penitenciare, precum şi Serviciul de Probaţiune din cadrul Departamentului de Executare. În special, dl Pîrlog a remarcat contribuţia în procesul decriminalizării şi umanizării Codului penal al Republicii Moldova, cooperarea cu sistemul penitenciar în domeniul implementării unui program individual pentru deţinuţi de planificare a executării pedepsei penale, acţiunile de promovare şi dezvoltare a serviciului probaţiunii etc.

În egală măsură, dl Morten Ruud, Secretarul Permanent al Ministrului Justiţiei al Norvegiei, din partea sa, a confirmat disponibilitatea misiunii pentru eventuale proiecte care vor demara în viitor, susceptibile să amelioreze sistemul judiciar din Moldova şi a remarcat că experţii norvegieni implicaţi, se întorc în ţara de origine cu un aquis acumulat din experienţa cooperării moldo-norvegiene.

www.procuratura.md

Maternitatea din Bălţi în vizorul procurorilor

Secţia investigaţii financiar-economice şi protecţia drepturilor omului a Procuraturii Generale a pornit urmărirea penală în baza art.213 lit.a) CP - încălcarea din neglijenţă a regulilor sau metodelor asistenţei medicale.

Temei pentru declanşarea procesului penal a servit plângerea depusă de un cetăţean, prin care îi acuză pe lucrătorii medicali ai maternităţii Spitalului clinic municipal Bălţi.

Potrivit petiţionarului, din cauza asistenţei medicale necalitative, acordate la naştere de către lucrătorii medicali, fiul său, născut la 08.10.2008, a devenit invalid de gradul I.

Din materialul probator acumulat de procurori reiese că personalul medical a încălcat din neglijenţă regulile şi metodele de acordare a asistenţei medicale.

În consecinţă, la 09.10.2008, pruncul a fost transferat din maternitatea Bălţi în secţia reanimare chirurgicală a instituţiei medico-sanitare publice Institutul de Cercetări Ştiinţifice în domeniul Ocrotirii Mamei şi Copilului, cu patologia congenitală a tractului gastrointestinal, fiindu-i stabilită diagnoza clinică: hemoragie subarohnoidiană, nontraumatică, cu localizarea preponderentă în faza posterioară, edem cerebral, sindrom bulbar.

Sancţiunea articolului 213 lit.a) Cod penal prevede o pedeapsă cu închisoare de până la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Noi publicaţii ale hotărârilor şi deciziilor CEDO în cauzele moldoveneşti

În contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, ajustarea sistemelor care asigură buna funcţionare a societăţii la standardele europene devine o necesitate. Şi dacă sistemul judiciar este considerat acel factor care generează echilibrul şi stabilitatea socială, asigură pacea şi securitatea într-un stat democratic şi de drept, perfecţionarea lui conform noilor standarde devine şi mai necesară.

Printre multiplele acţiuni constructive, menite să faciliteze procesul de integrare a statului nostru în comunitatea europeană se înscrie şi lansarea lucrării „Hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauzele moldoveneşti".

Amintim că în anul precedent, organizaţia obştească „Juriştii pentru Drepturile Omului" a lansat primele patru volume ale lucrării în cauză. Aceasta se face remarcabilă prin faptul că este prima culegere completă a hotărârilor şi deciziilor CEDO în cauzele moldoveneşti traduse în limba de stat.

Recent, în cadrul unui seminar, organizaţia „Juriştii pentru Drepturile Omului" a lansat volumele V-VII ale acestei lucrări, ce reprezintă culegerea completă a hotărârilor şi deciziilor CEDO în cauzele moldoveneşti pentru perioada 1 ianuarie 2007 – 30 iunie 2008 şi sunt o continuare logică a primelor patru volume.

La eveniment au fost prezente personalităţi marcante din justiţia autohtonă, precum şi reprezentanţi ai societăţii civile.

Leonid Antohi, consilier juridic naţional, reprezentantul Programului Comun al Comisiei Europene şi Consiliului Europei a subliniat că, Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului este parte integrantă a sistemului juridic naţional, prin urmare, este necesar ca jurisprudenţa ei să fie tradusă în limba de stat pentru ca fiecare judecător de la noi să o cunoască.

„Publicaţia a fost elaborată, în primul rând, pentru a înlătura barierele lingvistice ce pot apărea la aplicarea Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului şi a asigura un acces mai liber al specialiştilor la jurisprudenţa acestui tribunal internaţional. Toată jurisprudenţa este sistematizată nu în ordine alfabetică, ci în funcţie de data pronunţării hotărârilor şi deciziilor. Aceasta este o culegere completă a tuturor hotărârilor şi deciziilor CEDO în cauzele Moldovei. Din câte ştim noi, asemenea activităţi nu se fac nici într-o ţară membră a Consiliului Europei", a menţionat Vladislav Gribincea, preşedinte al asociaţiei obşteşti „Juriştii pentru drepturile omului".

Această culegere urmează a fi distribuită gratuit judecătorilor, procurorilor, avocaţilor, precum şi altor instituţii care se ocupă de apărarea drepturilor omului. De asemenea, există şi o variantă electronică a cărţilor, disponibilă pe pagina web: www.lhr.md.

Volumele V-VII ale lucrării au fost traduse şi publicate de către asociaţia obştească „Juriştii pentru drepturile Omului", în cadrul Programului comun al comisiei europene şi consiliului Europei pentru sporirea independenţei, transparenţei şi eficienţei justiţiei în republica Moldova, cu suportul financiar al Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.

De asemenea, asociaţia obştească „Juriştii pentru drepturile Omului" preconizează traducerea hotărârilor şi deciziilor CEDO, în perioada de până la 1 iulie 2009. Astfel, până la sfârşitul anului 2009, se planifică publicarea încă a două volume a hotărârilor şi deciziilor CEDO în cauzele moldoveneşti.

Totodată, în cadrul evenimentului, au fost abordate subiecte ce vizează activitatea CEDO în anul 2008, comparativ cu anii 2007şi 2006. Desigur, nu au lipsit discuţiile referitor la activitatea înaltei Curţi Europene în cauzele moldoveneşti pentru anul precedent.

Potrivit lui Mihai Poalelungi, judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în ultimul timp, numărul de cereri la CEDO s-a mărit considerabil. Conform datelor unui raport de activitate, CEDO a pronunţat în anul trecut 1 543 de hotărâri, adică cu 3% mai mult decât în 2007, a emis 30 163 de decizii în camere sau comitete, adică cu 11% mai mult decât în anul 2007.

57% din cererile depuse la CEDO în 2008 au fost îndreptate împotriva a patru state membre (Rusia, Turcia, Ucraina, România), iar 43% sunt depuse împotriva celorlalte 43 de state membre.

În 2008, cele mai multe hotărâri au fost pronunţate în privinţa Turciei (257), urmată de Rusia (233), România (189), Polonia (129) şi Ucraina (110).

În ceea ce priveşte Republica Moldova, ea este printre primele 9 ţări cu cele mai multe cereri depuse la Curte. Astfel, la data de 31 decembrie 2008, împotriva Moldovei erau îndreptate 2 442 de cereri pendinte.

1 147 de cereri împotriva Moldovei în anul 2008, au fost alocate unui organ decizional, 477 de cereri au fost declarate inadmisibile sau au fost scoase de pe rolul Curţii, 126 de cereri au fost comunicate Guvernului, iar 29 de cereri au fost declarate admisibile. Pe parcursul anului precedent, Curtea a adoptat 33 de hotărâri împotriva Moldovei, dintre care în 28 de hotărâri s-a constatat cel puţin o violare a Convenţiei, iar într-o hotărâre nu a fost constatată vreo violare.

Referitor la indicele numărului de cereri depuse la CEDO, raportat la numărul de locuitori, în anul 2008, Moldova s-a plasat pe locul 3 (cu indicele de 3.21 de cereri la 10 000 de locuitori) după Slovenia (în care există o problemă sistemică deplânsă în majoritatea cererilor – durata procedurilor judiciare) şi Georgia (după conflictul militar din 2008, împotriva ei au fost depuse mai mult de 3 000 de cereri).

În opinia lui M. Poalelungi, situaţia creată se datorează mai cu seamă nivelului mic de credibilitate a populaţiei în justiţia autohtonă. Iar cererile îndreptate împotriva statului nostru sunt dintre cele mai complexe.

„Caracterul cererilor depuse la CEDO din partea Republicii Moldova ţine de executarea hotărârilor judecătoreşti, tratamentul inuman şi degradant faţă de deţinuţi, condiţiile de detenţie, dreptul la întruniri etc.

În fiecare caz, Curtea determină care cerere are prioritate spre examinare. Astfel, dacă anterior acest lucru se înfăptuia după principiul cronologic, acum cererile sunt repartizate după categorii. În primul rând, sunt examinate cererile urgente care vizează sănătatea şi viaţa cetăţenilor şi cele care au o importanţă şi un caracter general pentru societate etc.

Aş dori ca statul nostru să aibă cât mai puţine cereri la CEDO, să facem dreptate aici, la noi acasă, să ridicăm nivelul de credibilitate a cetăţeanului în justiţia naţională cu atât mai mult cu cât avem judecători foarte bine pregătiţi şi acest lucru este realizabil pentru noi", a mai specificat M. Poalelungi.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

Un minor şi-a ucis ambii părinţi cu toporul

Crima odioasă, săvârşită în satul Işnovăţ, raionul Criuleni, a şocat comunitatea din această localitate. Un adolescent şi-a lovit de mai multe ori ambii părinţi cu toporul în cap. Tragedia s-a produs în seara zilei de luni, 23 februarie. În aşa mod, băiatul „şi-a descărcat nervii" după ce a tăiat lemne toată ziua şi după ce a consumat alcool în volum exagerat sub ochii părinţilor.

S-a pornit să omoare un vecin

Rudele băiatului mărturisesc că în seara fatală băiatul, după o zi de muncă prin gospodărie, a luat toporul şi i-a declarat tatălui său că se duce să omoare un vecin. Totodată, spun rudele, băiatul nu declara nici un motiv pentru care a decis să procedeze astfel. Tatăl minorului a încercat să-l oprească. Şi pentru că a vrut să salveze viaţa vecinului, ţinta copilului său, a devenit el victimă. După câteva altercaţii, băiatul pur şi simplu i-a aplicat părintelui câteva lovituri cu toporul peste cap. Soţia bărbatului şi mama criminalului minor, aflată în camera vecină, a sărit să-şi apere bărbatul şi să-l oprească pe fiul ei. În consecinţă a primit şi ea câteva topoare şi a fost lăsată fără suflare.

Chema poliţia

Rudele şi martorii tragediei spun că după ce şi-a omorât părinţii, minorul a ieşit în drum şi a strigat la vecini să cheme poliţia. La sosirea oamenilor legii, băiatul a declarat că nu ştie cine este făptaşul. „Vorbea foarte clar şi calm, de parcă nici nu se întâmplase nimic. M-a şocat că nu plângea după părinţi şi părea că nici măcar regrete nu avea", a comunicat ginerele bărbatului ucis, Mihai Mamedov. Ulterior, fiul ucigaş şi-a recunoscut vina. Sora mai mare a băiatului, Natalia, nu poate înţelege cum i s-a ridicat mâna fratelui său mai ales asupra mamei, pe care o iubea extrem de mult. Se pare însă că minorul a văzut în familia sa multă agresiune fizică. „El o iubea foarte mult pe mama, nu-mi imaginam că poate să ridice mâna la ea, nu că să-i dea cu toporul în cap. Este adevărat că relaţiile erau foarte proaste cu tata, pot să zic chiar că îl ura pentru comportamentul lui faţă de mama. Fratele meu era foarte supărat pe tata, care foarte des o bătea pe mama şi o jignea foarte mult", povesteşte Natalia, şocată de cele întâmplate.

Vecinii şi sătenii, la rândul lor, sunt cu inima încremenită de spaimă. Toţi îl ştiau de copil cuminte şi ataşat mai ales de mama. „Ei, avea şi el cusururile lui, mai bea, mai avea poftă de scandal..., dar să sară să-şi omoare părinţii nu credeam", spune doamna Maria.

Băiatul a fost arestat, iar cazul este cercetat de poliţia din Criuleni. Fiul ucigaş riscă să facă cel puţin 15 ani de puşcărie, în cazul în care instanţa de judecată îl va găsi vinovat.

Şi-a comandat moartea soţiei contra două mii de euro

Un caz de omor "la comandă" a fost înregistrat recent de ofiţerii Secţiei poliţie criminală din cadrul Comisariatului general de poliţie din municipiul Chişinău. Victor Dmitriev, în vârstă de 61 de ani, locuieşte în Federaţia Rusă şi se află în relaţii ostile cu soţia în vârstă de 46 de ani. Cu scopul de a pune mâna pe casa din satul Mereni, raionul Anenii Noi, valoarea căreia se ridică la 60 000 de euro, Dmitriev a decis să-şi omoare soţia.

Potrivit forţelor de ordine, Victor Dmitriev, cetăţean al Federaţiei Ruse, a fost căsătorit timp de patru ani cu Tatiana Rotari, originară şi domiciliată în satul Mereni, Anenii Noi. După un an de la divorţ, organele abilitate urmau să efectueze partajul de bunuri avute în proprietate. Pentru a rămâne cu întreaga avere, Dmitriev a decis să-şi omoare fosta soţie. Cu acest scop bărbatul a şi venit în Moldova.

Astfel, drept urmare a unei informaţii operative parvenite la poliţie, forţele de ordine au organizat un plan special de acţiuni menite să curme tentativa de omor şi să reţină comandatarul. Poliţiştii au infiltrat o persoană în anturajul comandatarului, care urma să joace rolul de „killer" şi, căpătând încrederea persoanei respective, să i se încredinţeze omorul soţiei.

După discuţiile purtate, oamenii legii au înţeles că Victor Dmitriev de aproximativ doi ani se află în relaţii ostile cu soţia. Pentru a o vedea moartă, acesta a fost gata să dea 2000 de euro. Pentru a obţine cu siguranţă „capul" acesteia, clientul a promis să achite jumătate din costul comandei prin intermediul sistemului bancar şi a trimis cu avans 600 de dolari SUA.

Procedura de reţinere a lui Dmitriev a fost una ca în filme. În momentul când "killer"-ul i-a arătat pozele cu soţia sa moartă (acest fapt fiind înscenat), comandatarul a oferit restul banilor, iar forţele de ordine i-au pus cătuşele.

În prezent, Victor Dmitriev se află în arest de 30 de zile la Comisariatul general de poliţie. În privinţa lui a fost iniţiată o cauză penală în baza indicilor prevăzuţi de articolele 26, 145 al.3 lit."m" a Codului Penal RM. Dacă va fi găsit vinovat, acesta riscă să stea după gratii până la 25 de ani.

Stelina CIOBANU
stelinaciobanu@usm.md

Se înmulţesc copiii ucigaşi

Doi minori din raionul Sângerei, în vârstă de 15 şi respectiv 17 ani, sunt anchetaţi pentru uciderea unui bătrân din localitatea lor. Cei doi minori riscă să fie condamnaţi la 12 ani de puşcărie.

Cu bâta în cap

Crima a fost comisă în satul Coşcodeni, raionul Sângerei. Într-o seară, aşa cum obişnuiau de mai mult timp, cei doi prieteni s-au întâlnit şi, potrivit mărturiilor depuse la poliţie, au consumat alcool. Pentru că seara le părea destul de plictisitoare, cei doi băieţi s-au gândit să se amuze pe seama unui bătrân din mahalaua lor. Pensionarul locuia de unul singur, iar rudele îl vizitau în special atunci când îi aduceau de mâncare. După ce minorii şi-au ales obiectul distracţiei, au intrat în curtea omului şi s-au apucat să spargă geamurile de la casă. Nici bătrânul nu s-a lăsat intimidat şi a scos capul pe fereastră ca să-i alunge pe cei doi huligani de la casa lui. Iată ce povesteşte cel mai mare dintre făptaşi: „El a ieşit pe fereastră şi a început să ne alunge. Avea în mână o bărdiţă cu care a încercat să ne lovească". Sub influenţa alcoolului, cei doi minori s-au supărat pe bătrânul care a ripostat, iar bâta pe care o foloseau la spart geamurile casei a fost aplicată şi în capul gospodarului. "Eu aveam în mână un ciomag şi când el s-a repezit la mine, m-am întors şi l-am lovit peste cap. După ce l-am lovit, el a intrat înapoi în casă", adaugă făptaşul.

O lovitură nu a fost de ajuns

După ce i-au aplicat prima lovitură, iar bătrânul s-a retras în casa lui, celor doi minori li s-a părut că treaba nu este dusă până la capăt şi au continuat "distracţia". Au intrat prin geam în casa bătrânului. Potrivit mărturiilor făptaşilor, bătrânul era la pământ, se ţinea de cap şi se plângea de durere mare, implorându-i să-l lase în pace. Vaietele bătrânului nu au trezit mila celor doi minori, care i-au mai aplicat câteva lovituri în cap cu aceeaşi bâtă. „Striga la noi: „Dă-mi pace! Nu păli!" El m-a recunoscut pe mine, iar eu, dacă eram beat, nu-mi dădeam seama ce fac şi l-am mai lovit de câteva ori", mărturiseşte cel mai mare dintre minori. După ce l-au snopit în bătăi pe vecinul pensionar, cei doi minori şi-au căutat de treabă în altă parte şi au uitat de isprava din seara zilei respective.

Au aflat peste două zie

După două zile de la vizita lor în casa bătrânului, cei doi băieţi au aflat că vecinul lor a fost găsit decedat în propria casă. „Am aflat peste două sau trei zile că a murit. M-am speriat şi am zis: „Dumnezeu să-l ierte", mărturiseşte cel mai mare dintre băieţi. Cadavrul bărbatului a fost găsit de un nepoţel de-al acestuia, care a venit să-i aducă bunicului de mâncare. Băiatul în vârstă de 15 ani susţine că nu a participat la asasinarea bătrânului şi nu i-a aplicat nici o lovitură. Cel mai mare, însă, neagă acest lucru şi susţine că prietenul său profită ca să scape de pedeapsă: „El aşa face întotdeauna, când facem vreo trăsnaie împreună: zice că nu a făcut nimic şi dă toată vina pe mine. Dar nu-i adevărat, el tot a dat în bătrân".

Predispuşi negativ

Rudelor le-a fost clar din start că moartea bătrânului a survenit în urma violenţelor şi nu a murit de bătrâneţe, aşa cum i se cuvine unui pensionar. Nimeni însă nu putea să înţeleagă cu ce a greşit un biet pensionar, în faţa cui a greşit atât de tare şi cui i-au trebuit zilele lui rămase de la Dumnezeu. Aproximativ peste două săptămâni de la comiterea asasinatului, poliţia din raionul Sângerei i-a reţinut pe cei doi copii în calitate de suspecţi. Aceştia şi-au recunoscut repede vina, povestind cu lux de amănunte despre evenimentele din seara în care l-au ucis pe bătrânul lor vecin. În decursul anchetei, organele de drept au stabilit că ambii copii sunt predispuşi spre comiterea infracţiunilor grave. Nici unul dintre cei doi nu frecventează şcoala şi nu sunt încadraţi în câmpul muncii. Unul dintre ei este privat chiar de grija şi atenţia părintească. „Tătâl unuia dintre cei doi îşi ispăşeşte pedeapsa la un penitenciar, iar mama respectivului copil s-a dezis de el", a confirmat vice-comisarul raionului Sângerei, Adrian Prisăcari. Potrivit anchetei efectuate asupra celui de-al doilea minor, acesta este de asemenea predispus la săvârşirea infracţiunilor. În cazul în care instanţa de judecată va stabili că cei doi minori se fac vinovaţi de moartea bătrânului, aceştia riscă să-şi petreacă tinereţea după gratii. Pentru că sunt minori, pedeapsa minimă care le poate fi aplicată este condamnarea la 12 ani de puşcărie.

Laura DUMBRAVĂ

S-a căsătorit cu ea după ce a obligat-o să se prostituieze

A fugit să scape de sărăcie, însă a dat de robie. Trei ani a stat în robie, timp în care a fost vândută de două ori, ca la urmă să se căsătorească cu cel care anterior o vânduse. Este drama unei moldovence traficată în Tucia.

Maria (prenume inventat) nici douăzeci de ani n-avea când a decis să-şi ia lumea-n cap şi să plece unde or duce-o ochii, căci acasă nu prea avea la ce trage. Drama fetei a pornit de la faptul că dorea să-şi facă un viitor mai bun decât cel pe care i-l asigurase mama, căci trebuie să vă spun că tată nu avea fata, decedase pe când Maria nici zece ani nu împlinise. Mai mult decât atât, fata mai avea încă doi fraţi, de la alt tată.

A venit la Chişinău să-şi caute de lucru

Dacă ar putea da timpul înapoi, Maria cred că nu l-ar mai crede pe Victor, căci aşa îi zice băiatului care a întâlnit-o primul pe Maria la gara auto din Chişinău. Venise fata din sat să-şi caute un lucru la capitală. Rude în oraş nu avea şi, cum coborâse din autobus, se opri pe un scaun din mijlocul gării auto. Aştepta ceva. Uite că nu reuşi fata încă să se acomodeze cu aerul de oraş, că se apropie de ea un tânăr frumos la chip şi bine îmbrăcat. Nu i-a trebuit mult timp Mariei ca să capete încredere în băiat şi să-i povestească toată istoria ei. Asta şi i-a trebuit tânărului, pentru că de fapt, asta şi căuta.

A vândut-o în Turcia

Bărbatul a fost cel care i-a promis că o va ajuta să-şi găsească un rost în viaţă, însă, nu aici, dar în Turcia. Căzuse de acord Maria. A minţit-o că va lucra menajeră şi că va câştiga bine. I-a perfectat până şi actele, a găzduit-o, a hrănit-o până la plecare. Fata a acceptat minciuna atunci, fiind speriată de perspectiva nopţii care venea şi pe care trebuia s-o consume în stradă, flămândă şi încă şi fără prea mulţi bani în buzunar. Fugise din sat pentru a scăpa de probleme, însă nu ştia că ele abia încep.

Obligată să se prostituieze

Ajunsă la Istambul, Maria nu a mai apucat să lucreze menajeră, fiindcă, de cum a fost întâlnită la aeroport de un turc, i s-a spus din start că a fost cumpărată cu două mii de dolari şi ca să se răscumpere va trebui să se prostituieze, adică să lucreze pentru turc şi să facă ce-i spune acesta. Nu avu încotro fata, iar dacă nu îndeplinea comenzile, era bătută soră cu moartea. Calvarul a durat mai bine de un an, însă, graţie unui control poliţienesc, fata a fost descoperită şi deportată acasă. Ajunsă aici, găsi iarăşi ceea ce lăsase cu aproape doi ani în urmă. O sărăcie lucie, doi fraţi flămânzi şi dezbrăcaţi şi o mamă bolnavă psihic. În Turcia îi rămăsese o prietenă din Belarus, căreia, deseori, i se plângea de viaţa amară pe care o trăieşte.

A trădat-o şi prietena

La doar câteva luni de când revenise în Moldova, Mariei îi telefonase prietena din Turcia. I-a spus că, în sfârşit, visul lor s-a împlinit – ea a reuşit să scape de traficant, a plecat în alt oraş şi lucrează menajeră la o familie bogată. Nu multe cuvinte i-au trebuit Mariei ca să fie convinsă să plece iar în Turcia. Împrumutase bani, îşi luă bilet la avion şi peste câteva zile se pomenise în Turcia. Dar... se pomeni iar acolo de unde plecase. Calvarul reîncepuse. Tocmai atunci Maria şi-a dat seama că prietena din Belarus o trădase.

S-a îndrăgostit turcul de moldoveancă

Fată frumoasă era Maria. Bălăioară, cu ochi albaştri, avea un păr frumos şi ondulat. Nu o dată turcul primise oferte de la alţi proxeneţi să o vândă pe Maria.Toate au mers ca povestea veche, până când într-o seară chiar turcul venise să facă amor cu Maria. Aceasta a fost şi seara când fata scăpase de robie, pentru că bărbatul nu o mai scăpa din ochi.

Au jucat nunta

Nu peste mult timp, Maria devenise soţia turcului. Fericită era, bani avea, bărbatu-său nu era de aruncat la gunoi şi, pe lângă toate, nici nu fusese căsătorit. Acum Maria pare a fi cea mai fericită femeie, i-a născut turcului doi feciori, şi-a luat şi fraţii în Turcia, iar maică-săi are grijă să-i trimită în fiecare lună bani pentru a se întreţine.

Stelina CIOBANU,
stelinaciobanu@usm.md

CORUPȚIA ÎN MOLDOVA

Dacă vom defini corupţia ca utilizare abuzivă a puterii publice în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup, vom constata că acest fenomen persistă atâta timp cât există puterea, iar în lume nu sunt ţări care ar putea fi catalogate ca fiind totalmente lipsite de corupţie. Orice ţară din lume se plasează între două extreme: „lipsă totală a corupţiei" – „corupţie totală". Gradul de răspândire a acestui fenomen variază de la o ţară la alta ca rezultat al diverşilor factori: nivelul de cultură generală, tradiţiile istorice şi, cel mai important, gradul de supremaţie a legii. Toate ţările întreprind măsuri pentru a combate corupţia, utilizând în acest scop diferite metode, însă reuşesc doar acelea care conştientizează pericolul şi manifestă o voinţă politică sigură în contracararea acestui fenomen.

Corupţia este un fenomen complex, multistructural şi multidimensional, un fenomen economic, social şi politic, al cărui complexitate este determinată de diverse cauze, care pot fi grupate în: economice, instituţionale, de ordin legal, politice, sociale şi morale. Corupţia are un impact negativ şi asupra integrităţii, moralei şi eticii societăţii. Erodarea valorilor etice ridică toleranţa faţă de corupţie, ceea ce favorizează răspândirea acestui fenomen.

Deşi corupţia există şi în sectorul privat în dimensiuni considerabile, prezenţa ei în sectorul public aduce societăţii cele mai grave prejudicii. De fapt, atât timp cât ea nu va fi stopată şi diminuată esenţial în sectorul public, nu se va produce o asanare nici în sectorul privat sau cel neguvernamental.

De aceea, se impune o concentrare prioritară a energiilor şi a resurselor sociale în vederea prevenirii şi contracarării în regim de urgenţă a acestui flagel social.

Cuvântul «corupţie» vine de la latinescul «corruptio», ceea ce înseamnă în traducere directă «stricăciune, mită». În general, această interpretare oferă o imagine generală despre ceea ce reprezintă de fapt corupţia.

Convenţia O.N.U. împotriva corupţiei (New York, 31 octombrie 2003) defineşte corupţia agenţilor publici naţionali ca acţiune de a solicita sau de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine sau pentru o altă persoană, cu condiţia de a îndeplini ori de a se abţine de la întreprinderea unui act în exerciţiul funcţiilor sale oficiale.

Conform Convenţiei Civile despre Corupţie (Strasbourg, 4 noiembrie 1999), corupţia este „faptul de a solicita, de a oferi, de a da sau de a accepta, direct sau indirect, un comision ilicit sau un alt avantaj necuvenit sau promisiunea unui asemenea avantaj necuvenit, care afectează exercitarea normală a unei funcţii sau comportamentul cerut beneficiarului comisionului ilicit sau al avantajului necuvenit, sau al promisiunii unui asemenea avantaj necuvenit".

Convenţia penală privind corupţia (Strasbourg, 27 ianuarie 1999) defineşte corupţia în cele două modalităţi de săvârşire a ei - activă şi pasivă.

Corupţia activă este „promisiunea, oferirea sau darea, cu intenţie, de către orice persoană, direct sau indirect, a oricărui folos necuvenit, către un funcţionar public, pentru sine ori pentru altul, în vederea îndeplinirii ori abţinerii de la a îndeplini un act în exerciţiul funcţiilor".

Corupţia pasivă este "solicitarea ori primirea, cu intenţie, de către un funcţionar public, direct sau indirect, a unui folos necuvenit, pentru sine ori pentru altul sau acceptarea unei oferte ori promisiuni a unui astfel de folos, în vederea îndeplinirii ori abţinerii de la a îndeplini un act în exerciţiul funcţiilor sale".

Potrivit convenţiei numite, aceste fapte constituie corupţie dacă sunt săvârşite de funcţionari publici naţionali, străini, parlamentari naţionali, străini şi ai adunărilor parlamentare internaţionale, funcţionari internaţionali, precum şi de persoane care reprezintă organizaţii internaţionale. De asemenea, corupţia ţine atât de sectorul public, cât şi de cel privat.

În legislaţia Republicii Moldova, noţiunea de corupţie este formulată în Legea privind combaterea corupţiei şi protecţionismului din 27.06.1996. Corupţia - fenomen antisocial, ce se manifestă prin acordul ilegal a două părţi, una dintre care propune sau promite avantaje sau bunuri ce sunt neadmise de lege, iar cealaltă parte, ce lucrează pentru stat, consimte să le primească sau le primeşte în schimbul efectuării sau neefectuării unor lucrări sau oferirii/neoferirii anumitor servicii legate de activitatea profesională, ce conţine elemente de crimă stipulate în Codul Penal.

Corupţia, amploarea ei, specifica şi dinamica ei reprezintă o consecinţă a problemelor generale sociale, politice şi economice la nivel de stat. Nivelul corupţiei întotdeauna creşte când ţara se află în perioada modernizării. Republica Moldova trăieşte la etapa actuală nu doar o simplă modernizare, ci o restructurare completă a tuturor proceselor economice, sociale şi politice la nivel de stat. Din aceste considerente, nu este de mirare că ea urmează calea modernizării conform regulilor de dezvoltare socială, inclusiv ale celor care au consecinţe negative.

Pentru Moldova modernă sunt caracteristice următoarele cauze ale corupţiei:

1) Un număr mare de verificări exercitate de organele de stat de control. Astăzi, conform statisticii oficiale, o întreprindere este verificată în mediu de 17 ori pe an. Neoficial, acest număr atinge 33 vizite pe parcursul unui an;

2) Segmentarea aparatului de stat, ceea ce duce la conflictul de competenţe, adică la situaţia când câteva organe de stat au competenţă să rezolve unele şi aceleaşi întrebări, sau întrebări asemănătoare. Astfel, numărul total de organe de stat ce efectuează controlul în Moldova ajunge până la 60. De exemplu, conform legislaţiei, documentaţia financiară a întreprinderii o pot controla colaboratorii organelor fiscale ale Centrului de Combatere a Crimelor Economice şi a Corupţiei (CCCEC), ai inspectoratului muncii, ai organelor vamale, etc.;

3) Neajunsurile legislaţiei. Legislaţia în vigoare a Republicii Moldova este foarte puternic formalizată şi crează posibilitatea de apariţie şi dezvoltare a birocraţiei; iar birocraţia, evident, duce la corupţie.

4) Instabilitatea economică, adesea însoţită de crize economice. Scăderea bruscă a economiei şi lipsa încrederii în ziua de mâine, fiind combinată cu nivelul scăzut de salarizare a lucrătorilor instituţiilor de stat, duce la căutarea de către administratori a mijloacelor alternative de venit, pe care le oferă funcţia lor profesională;

5) Polarizarea extrem de evidenţiată a societăţii de astăzi în bogaţi şi săraci. Astăzi în Moldova practic lipseşte clasa socială medie, iar, în loc de aceasta, se observă oameni puţini ce deţin foarte multe mijloace băneşti, pe când marea majoritate trăieşte sub limita sărăciei. Aceasta duce la faptul că orice persoană ce a reuşit să ocupe o poziţie anumită în aparatul de stat tinde să ajungă la treptele superioare ale scării sociale;

6) Cote înalte de impozitare. De exemplu, de pe venit, întreprinzătorul trebuie să plătească impozit (taxa valoare adăugată - TVA), ceea ce, fiind combinat cu alte impozite, formează o sumă mare;

7) Nivelul slab de educaţie juridică şi, respectiv, lipsa conştiinţei legale la întreprinzători şi la funcţionarii de stat. Cunoaşterea drepturilor proprii şi a obligaţiunilor - iată arma principală a populaţiei contra funcţionarilor corupţi;

8) Lipsa pachetului de garanţii economico-sociale al funcţionarilor de stat. Nivelul slab de salarizare, lipsa locului de trai, preţuri înalte la serviciile medicale, bătrâneţea neasigurată - toate acestea cauzează mituirea funcţionarilor de stat şi corupţia lor;

9) Lipsa accesului liber la informaţie îi impune pe cetăţeni şi pe agenţii economici să mituiască funcţionarii de stat. De exemplu, având informaţia despre o licitaţie, agentul economic poate oferi mită funcţionarului responsabil ca acela să nu comunice concurenţilor potenţiali despre timpul de petrecere a licitaţiei. Toate cele menţionate cauzează pierderi enorme economiei naţionale şi duc la proliferarea economiei ilegale.

Datele statistice oficiale, precum şi cele prezentate de organizaţiile neguvernamentale specializate în domeniu, rezultatele cercetărilor ştiinţifice, sociocriminologice, informaţiile organelor de drept, datele statisticii judiciare, publicaţiile din mass-media impun constatarea faptului că fenomenul corupţiei a afectat domeniile: politic şi instituţional, economic, judiciar şi de drept, de instruire şi educaţie, de asistenţă socială şi medicală, investiţional şi de comerţ internaţional, subminând grav statalitatea Republicii Moldova.

Impactul economic al corupţiei se manifestă în diverse moduri. Tergiversarea birocratică la întocmirea documentelor, incapacitatea statului de a asigura securitatea producătorilor, lobbysmul, protecţionismul, traficul de influenţă, concurenţa neloială, reglementările şi controalele de stat excesive ce afectează mecanismele economiei de piaţă şi libera concurenţă, descurajând potenţialii investitori şi iniţiativa de întreprinzător, duc la creşterea costului proiectelor publice, la diminuarea eficienţei economice, la extinderea evaziunii fiscale, la reducerea plăţilor la buget şi la dezvoltarea economiei subterane.

Efectele social-politice ale corupţiei se manifestă prin degradarea funcţională, politică şi morală a autorităţilor publice centrale şi locale, care este o rezultantă a extinderii corupţiei politice prin diminuarea competenţei politice transparente şi responsabile, prin pauperizarea populaţiei şi creşterea tensiunii sociale.

În activitatea executivului, corupţia are drept efect calitatea diminuată a administraţiei publice; un sistem de decizii neoficiale; legături strânse între crima organizată, funcţionarii publici şi politicienii corupţi etc.

În ajunul examenelor de admitere la instituţiile de învăţământ superior din republică, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei îşi intesifică activitatea pentru profilaxia şi descoperirea delictelor în sfera educaţională.

După cum a comunicat vicedirectorul Centrului Vitalie Verebceanu, practica denotă că o parte considerabilă din infracţiunile de corupere înregistrate în republică se referă la această sferă de activitate vitală.

Potrivit datelor organizaţiei internaţionale "Transparency International", în perioada din anul 2005 până în anul 2006, din cei 33 de conducători arestaţi, 28 "munceau" în pedagogie. Analiza fenomenului de mituială, efectuată în comun cu societatea civilă a demonstrat că deseori se lasă înşelaţi de şperţari nu numai studenţii, dar şi părinţii lor.

Contracararea corupţiei este un proces de lungă durată. Acest fenomen nu poate fi extirpat, însă poate fi şi trebuie diminuat printr-un control riguros, prin aplicarea unor măsuri de prevenire care să vizeze factorii criminogeni şi înlăturarea condiţiilor care generează corupţia, cât şi prin depistarea nemijlocită a actelor de corupţie, tragerea la răspundere juridică a vinovaţilor în temeiul legislaţiei. Este absolut necesară completarea măsurilor de prevenire şi contracarare cu acţiuni de educare a populaţiei în spiritul intoleranţei faţă de actele de corupţie şi de obţinere a sprijinului ei în campania anticorupţie, promovată de autorităţile publice.

Politica îndreptată împotriva corupţiei trebuie neapărat să devină o parte indispensabilă a politicii statului şi să fie în centrul atenţiei statului. În practică, aceasta înseamnă că trebuie imediat elaborat şi implementat programul complex anti-corupţie, care ar evolua într-un program permanent de luptă cu corupţia, menit să limiteze şi să stopeze creşterea ei. Elaborarea şi realizarea unui asemenea program trebuie să fie bazată pe înţelegerea corectă şi exactă a ceea ce este corupţia, analiza greşelilor şi nereuşitelor comise pe parcursul luptei cu corupţia şi analiza cauzei lor, conştientizarea cauzelor existente şi limitelor, crearea principiilor clare şi productive de luptă cu ea.

Garanţiile prevenirii corupţiei sunt politicile şi practicile din domeniul respectiv care reprezintă un complex de măsuri legislative, instituţionale, economice, sociale şi morale.

În Moldova, organizaţiile non-guvernamentale înregistrează o creştere a activităţii în procesul de luptă cu corupţia. De exemplu, Institutul pentru Democraţia, cu susţinerea Fondului de Parteneriat pentru Transparenţa (Partnership for Transparency Fund), realizează un proiect de combatere a corupţiei în Republica Moldova.

Sosna Alexandru,
Lector, Universitatea de Stat din Moldova;
Dobjanskaia Larisa,
Expertul proiectului despre instruirea anticorupţie (care este implementat de Institutul pentru Democraţie cu suportul Fondului de Parteneriat pentru Transparenţă)

Doctrina contravențională în căutare de soluții

Deşi nu mai e mult până la 31 mai 2009, când e preconizată intrarea în vigoare a Codului Contravenţional al Republicii Moldova nr.218-XVI[1] din 24 octombrie 2008 (CC), propunem atenţiei cititorului unele opinii pe marginea anumitor secvenţe din cuprinsul lui (cu preferinţă, din Cartea întâi. Titlul I. Partea generală), în vaga speranţă că, dacă măcar 2 % din ele vor fi abordate în discuţie, tot e un lucru bun.

Spre exemplu, la citirea titlului art.15, avem senzaţia că locul punctului urma să fie după cuvântul *ebrietate*. Se observă, cu uşurinţă că prin eliminarea sintagmei *produsă de alcool sau de alte substanţe*, fraza rămâne tot atât de concisă: „**Articolul 15. Răspunderea pentru contravenţia săvârşită în stare de ebrietate**". Dispoziţia, însă, desfăşoară detaliile privitor la sorgintea stării de ebrietate. Era şi mai potrivit, de altfel, să fie interpretată în cod noţiunea *stare de ebrietate*.

Anumite rezerve apar faţă de redacţia art.17. În viziunea noastră, alin.(2) formează o vădită concurenţă cu alin.(1), practic ambele alineate valorificând aceeaşi informaţie. Concluzia? Alin.(2) se elimină.

O umbră de nedumerire lasă redacţia alineatelor (3) şi (4) din acelaşi articol, unde se vorbeşte despre răspunderea contravenţională a întreprinderii individuale. Nici măcar nu e clar cine o fi persoana fizică vizată în alin.(4): *„Răspunderea contravenţională a persoanei juridice nu exclude răspunderea persoanei fizice pentru contravenţia săvârşită"*. Să probăm o supoziţie, prin excepţie, de la problematica tratării în legislaţia autohtonă a statutului întreprinderii individuale. Dacă prin persoana fizică aici se are în vedere fondatorul întreprinderii individuale, atunci el nu poate răspunde repetat (în calitate de fondator - unu, ca autor al faptei – doi) pentru una şi aceeaşi faptă: se încalcă principiul individualizării răspunderii contravenţionale şi sancţiunii contravenţionale (art.9 alin.(2), împrejurarea fiind, în esenţă, una din circumstanţele ce exclud procedura în cazul contravenţional. Ba chiar art.380 CC vizează direct dreptul de a nu fi urmărit sau sancţionat de mai multe ori pentru aceeaşi faptă.

O altă obiecţie este legată de formularea imperativă a titlului art.19 - *„Cauzele care înlătură caracterul contravenţional al faptei şi răspunderea contravenţională"*. Evident că, odată enumerate în cadrul acestui articol cauzele, numărul lor este exhaustiv. În continuare, codul oferă în discernământ interpretarea lor – este cazul art.art.20, 21, 22. Tactica aplicată e foarte binevenită şi permite să înţelegem cu brio subtilităţile fiecărei noţiuni expuse. Per contrario, în mod cert, codul nu oferă definiţii clare pentru noţiunile *constrângere fizică şi/sau psihică* (art.23), *risc întemeiat* (art.24), *caz fortuit* (art.25). Indicaţia gen: *„Nu constituie contravenţie fapta prevăzută de prezentul cod..."*, utilizată în cadrul articolelor menţionate, nici pe departe nu salvează situaţia, fiind, în esenţă, o repetare a informaţiei de la art.19. Sub acest aspect, textele de la art. art.23, 24 şi 25 necesită o redactare suplimentară de urgenţă.

Dar să o luăm pe rând. Insistăm, iniţial, în eliminarea din titlul art.20 a sintagmei *constatată în modul stabilit de lege*, care nu oferă frazei vreo încărcătură juridică deosebită. Starea de iresponsabilitate a contravenientului va fi recunoscută oficial ca veridică, întotdeauna doar *în modul stabilit de lege*, nicidecum altfel.

Explorând apoi potenţialul ideii redate mai sus, considerăm posibil expunerea prevederilor art.23 într-un alineat unic, în următoarea redacţie: „**Se consideră constrângere fizică şi/sau psihică acţiunea violentă / inacţiunea, sub a căreia presiuni iminente victima, contrar capacităţilor şi posibilităţilor sale, a fost forţată să comită contravenţia.**"

Nu putem lăsa fără comentarii stringenţa indicării comportamentului uman provocator, sub formă de **inacţiune,** în cazul comiterii contravenţiei sub presiunea iminentă a constrângerii psihice. Fără îndoială, nu rare sunt cazurile când sub pretexte nejustificate, funcţionarul sabotează exercitarea atribuţiilor de serviciu pentru a obţine un profit. Latura obiectivă a componenţei de contravenţie va fi exprimată prin inacţiune sub formă clasică: persoana cu funcţii de răspundere constrânge conştient o altă persoană la comportament delicvent.

Reiterând, în linii mari, informaţia de la art.19, informaţia din cuprinsul alin.(1) art.24 poate fi omisă, fără a afecta cu ceva ideea legiuitorului. Alineatul (2) devine alin.(1), cu modificarea începutului frazei, după cum urmează: „(2) *Se consideră risc întemeiat* **acţiunea** / **inacţiunea** *fără de care...*", mai departe după text. Alineatul (3) devine alin.(2). De altfel, introducerea noţiunilor cheie - **acţiunea / inacţiunea** – şi în definiţia riscului întemeiat nu etalează, bineînţeles, un gest frumos adus consecvenţei sau un avantaj pe fonul perpetuării**.** Urmează să vedem contra-argumentele.

Ce înţelegem prin noţiunea de caz fortuit? Alin.(1) art.25 desemnează o *împrejurare care nu putea fi prevăzută*. Pe drept cuvânt, definiţia e cam dificilă. Una din eventualele soluţii: **„(1) Este în stare de caz fortuit persoana care săvârşeşte o faptă ilicită, contrar capacităţilor şi posibilităţilor sale, din cauza declanşării unui fenomen natural sau catastrofe.**"

Categoric nu poate fi acceptată formula din titlul art.26 - *„Înlăturarea răspunderii contravenţionale"*, prin care se revine pur şi simplu la cauzele evidenţiate anterior, în parametrii art.19. Este mult probabil că autorii de text au vizat instrumentarea **absolvirii sau liberării de răspundere contravenţională** (în acest sens, vezi art.21, actualul Cod cu privire la contravenţiile administrative). Şi dacă este aşa, şi nu altfel, atunci altele trebuiau să fie titlul şi dispoziţia art.26 CC. Iată una din eventualele soluţii:

„Articolul 26. **Absolvirea de răspunderea contravenţională.**

Organul (persoana cu funcţii de răspundere) împuternicit să examineze cazul contravenţional, nu aplică sancţiunea stabilită de prezentul cod, limitându-se la observaţie verbală, în cazul:

a) renunţării benevole la săvârşirea contravenţiei;

b) contravenţiei neînsemnate, tentativei;

c) împăcării victimei cu făptuitorul."

Reţinem că ultimele două circumstanţe incluse în art.26 CC – cele de la literele *d) prescripţia răspunderii contravenţionale* şi *e) amnistia,* în baza statutului lor juridic determinat, dar, şi mai ales, în virtutea legii, exclud aprioric orice procedură contravenţională, inclusiv, posibilitatea de aplicare a sancţiunii. Era deci cazul ca aceste circumstanţe să fie expuse separat.

Necesitatea unei intervenţii în domeniul ocupat de art.27 se observă cu ochiul liber, căci nu poate fi considerată o erată omisiunea cuvântului **inacţiunii** în text. Redacţia ce se impune e următoarea: *„Este renunţare benevolă la săvârşirea contravenţiei încetarea acţiunii* / **inacţiunii** *îndreptată nemijlocit spre săvârşirea contravenţiei, dacă persoana este conştientă de posibilitatea finalizării faptei*". Am redat textul integral din cauza virgulei, ce se cere după cuvântul repetat *contravenţiei*.

Un alt aspect frapant reiese din rivalitatea dintre dispoziţiile art.28 şi art.26. Deoarece dispoziţia art.26 comportă o natură generală, ea se extrapolează, în egală măsura, la toate cazurile, când e valabilă **absolvirea de răspunderea contravenţională**. De asemenea, ea nu admite alternativa.

Conchidem că absolvirea de răspunderea contravenţională pentru fapta ce conţine elementele constitutive ale contravenţiei se produce, fără echivoc, în toate cazurile enumerate la art.26. Mai mult, cuvântul *poate* din prima propoziţie a dispoziţiei art.28 contravine sensului logic al art.26; de fapt, întreaga propoziţie reprezintă un non-sens şi ea trebuie eliminată. Printre altele, după sechestrare, textul rămas la art.28 reflectă întocmai ideea fixată în titlu. Ceea ce şi trebuia de demonstrat: articolele 27, 28 şi 29 au destinaţia de a oferi definiţiile concrete ale unor noţiuni. Să o facă, fără abateri de la temă.

Mari semne de întrebare apar vizavi de redacţia art.32:

a) mult mai eficace era, în viziunea noastră, introducerea *punctelor de penalizare* (sancţiunea de la alin.(2) lit.e), în calitatea unei măsuri de profilaxie;

b) dacă în plenitudinea alin.(3), 3 din sancţiunile expuse posedă statut de sancţiune complementară, cum rămâne cu celelalte? Care e statutul lor juridic? Ar fi sancţiuni principale? La ce, de fapt, face aluzie dispoziţia art.36 alin.(1). Dar aceasta e doar o sugestie. Mai pot surveni şi altele. La o depărtare de numai 6 articole, art.38 desemnează arestul contravenţional în calitate de *sancţiune contravenţională excepţională*. Din nou, care o fi mecanismul de cumulare a categoriilor de sancţiuni, căci, în lipsa acestuia, degeaba se mai face o oarecare diferenţiere a statutului contravenţiilor?

Să încercăm o testare. Art.36 alin.(2) reclamă că *instanţa de judecată competentă* (este bătător la ochi cuvântul *competentă* în acest caz), *odată cu sancţiunea principală şi cu aplicarea punctelor de penalizare, aplică privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an ca sancţiune complementară*. Rugăm cititorul să enumere câte sancţiuni aplică instanţa în exemplul adus.

Situaţia se evită în cazul când punctele de penalizare – cu plafon maxim fixat şi explicarea consecinţelor ce urmează - posedă calitatea unei măsuri de profilaxie. Situaţia nu apărea, în genere, la redactarea corespunzătoare a art.41, care determină criteriile generale de individualizare ale sancţiunii. Aici era momentul de indicat cumulul în aplicarea sancţiunilor.

c) cu privire la sancţionarea contravenientului - persoană juridică. De ce nu s-ar introduce o sancţiune nouă în formă de **suspendarea dreptului de a desfăşura o anumită activitate** (art.33 alin.(5) **lit.c)**? Pe termen de 1 lună, 2 luni, 3 luni. Fie ea şi ca sancţiune complementară. Este rezonabil de aplicat faţă de persoana juridică o varietate mai largă de sancţiuni: **amenda**, **suspendarea** şi pe urmă de recurs la **privarea**…

Şirul incertitudinilor din labirintul sancţiunilor contravenţionale nu se termină aici, căci conţinutul art.40 antrenează noi discuţii. Iată judecăţile:

- alin.(1) explică că expulzarea este *„o măsură de îndepărtare silită de pe teritoriul Republicii Moldova a cetăţenilor străini şi apatrizilor care au încălcat regulile de şedere.*"

- alin.(2) e deja puţin mai discret – *„Expulzarea poate fi aplicată cetăţenilor străini şi apatrizilor ca sancţiune complementară...*"

Concluzie: dacă expulzarea e totuşi o *sancţiune complementară*, indiscutabil, ea trebuie încadrată în limitele art.32, care inserează la alin.(2) tipurile sancţiunilor contravenţionale. Iar dacă expulzarea este *o măsură... -?*

În aceeaşi ordine de idei, evităm repetări inutile prin redactarea începutului frazei de la alin.(2): „**Expulzarea se aplică în calitate de sancţiune complementară**...". Mai departe după text.

Afectează grav imaginea CC competiţia vulnerabilă din compartimentul art.44, alin.(1) al căruia, privit sub toate faţetele, nu face decât să reproducă o bună parte din alin.(2). Care-i sensul? Lectura independentă a alin.(2) demonstrează că, privitor la sancţionarea concursului de contravenţii, textul jalonează exact aceleaşi criterii. Ba se mai indică şi instanţa, e fixat factorul de vinovăţie - indici suplimentari, ce-i ridică gradul de preferenţialitate. Modificarea ce se cere: după anularea alin.(1), alin.(2) devine alineat unic.

Selectiv, din Partea specială, prezentăm doar două secvenţe.

1. Despre *împiedicarea accesului în localul de votare* - art.47 CC, menţionăm scara mult prea abstractă a sintagmei. Intuim că, mai degrabă, se are în vedere sancţionarea nu pentru împiedicarea accesului oricărei persoane – ce ne facem cu un huligan care tinde să pătrundă în incinta localului de votare, cu un amator de alcool, un vagabond etc. Evident, se iau măsuri tocmai de a nu-i admite accesul. Şi aceste măsuri trebuie încurajate, de ce nu şi stimulate. Variantă subsidiară: „**Împiedicarea libertăţii persoanei înscrise în lista electorală de a intra în localul de votare**".

2. O excepţie de la regulă, în expunerea materialului pe cuprinsul CC, întâlnim în dispoziţia art.446 alin.(2) – *„Prevederile alin.(1) nu se aplică în unul din următoarele cazuri:..."*. În mod cert, se propune o testare şi din trei variante de răspuns oferite, trebuie bifat cel corect. Adică, ghici ghicitoarea mea. Sau o fi o eroare de text? Sau respectăm anumite legităţi ale logicii şi modificăm fraza prin eliminarea cuvintelor *unul din*?

P.S. Concomitent, este imperios necesar redactarea textului de la art.446 alin.(2) lit.a), care ascunde o enigmă în sintagma *dacă agentul constatator consideră necesar*. Argumente: mecanismele din procedura contravenţională nu pot fi dependente de voinţa agentului constatator. Ne întrebăm, dacă agentul constatator consideră că nu e necesar, care vor fi acţiunile instanţei?

Mihai DASCĂLU

[1] MO nr.3-6 (3336-3339) din 16 ianuarie 2009 / art.15.

SIS a contracarat o tentativă de pătrundere ilegală

Serviciul de Informaţii şi Securitate (SIS) a depistat şi contracarat o tentativă de pătrundere ilegală în sistemul informaţional al Guvernului şi în resursele informaţionale ale mai multor instituţii de stat.

Potrivit SIS, în ajunul alegerilor parlamentare, de pe adresele IP care se află în regiunea transnistreană şi peste hotare, sistemele informaţionale ale autorităţilor publice au fost atacate de programe de tip spion, special elaborate pentru a nu fi detectate de nici un sistem antivirus.

Spionii electronici au fost infiltraţi în scopul selectării nesancţionate a informaţiilor de pe calculatoarele infectate şi transmiterii acesteia într-o formă cifrată pe resursele web ale companiei „InterDnestrCom", din oraşul Tiraspol şi în străinătate.

În urma măsurilor de control, a fost lichidată sursa pericolului informaţional şi căile de livrare ale acestuia către sistemele computerizate de stat.

Pentru neadmiterea scurgerii nesancţionate a informaţiei de pe calculatoarele organelor administraţiei publice, toate ministerele şi instituţiile de stat au fost informate în privinţa pericolului cyber-atacului depistat. Toţi utilizatorii reţelelor informaţionale de stat au fost instruiţi în vederea prevenirii pătrunderii programelor spion.

Materialele controalelor efectuate de SIS au fost remise Procuraturii Generale pentru pornirea urmăririi penale în acest caz.

● La solicitarea cititorilor

Care este sensul cercetării prealabile şi ce se înţelege prin înaintarea întâmpinării împotriva propunerii de expropriere pentru cazurile exproprierii pentru cauză de utilitate publică

Conform prevederilor Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 08.07.1999, prin expropriere se înţelege – transferul de bunuri şi de drepturi patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică, transferul către stat de bunuri proprietate publică ce aparţin unei unităţi administrativ-teritoriale sau, după caz, cedarea către stat sau către o unitate administrativ-teritorială a drepturilor patrimoniale în scopul efectuării de lucrări pentru cauză de utilitate publică de interes naţional sau de interes local, în condiţiile prevăzute de lege, după o dreaptă şi prealabilă despăgubire.

Ce se înţelege prin efectuarea unei cercetări prealabile?

Declararea utilităţii publice se face numai după efectuarea unei cercetări prealabile şi numai în cazul în care există toate condiţiile pentru expropriere, prevăzute de lege. Cercetarea prealabilă pentru lucrările de interes naţional se face de către comisii formate de Guvern din reprezentantul administraţiei publice centrale coordonatoare a domeniului de activitate pentru care se realizează lucrarea de utilitate publică, din reprezentantul Ministerului Ecologiei, Construcţiilor şi Dezvoltării Teritoriului, din reprezentantul Ministerului Finanţelor, din reprezentantul Ministerului Economiei, precum şi din preşedintele raionului şi primarul localităţii în a cărei rază teritorială se desfăşoară lucrarea de utilitate publică. Pentru lucrările de interes local, inclusiv de interes comun, cercetarea prealabilă se face de către comisii numite de consiliile unităţilor administrativ-teritoriale respective, alcătuite din reprezentanţii autorităţii administrative locale care gestionează domeniul de activitate pentru care se realizează lucrarea de utilitate publică, ai administraţiei publice locale ce coordonează domeniul financiar-bugetar, din reprezentanţii consiliilor respective. Cercetarea prealabilă stabileşte existenţa elementelor justificative ale interesului naţional sau local, premiselor economico-sociale, ecologice sau de altă natură ale necesităţii lucrărilor, încadrării lor în planurile de urbanism şi de amenajare a teritoriului, aprobate conform legii. Cercetarea prealabilă se face conform procedurilor stabilite prin regulament aprobat de Guvern. Rezultatul cercetării este consemnat într-un proces-verbal ce se înaintează organelor care au numit comisia.

Trebuie să ştim că actul de declarare a utilităţii publice de interes naţional şi de interes local se aduce la cunoştinţă publică prin afişare la sediul consiliului local în a cărui rază este situat obiectul exproprierii şi prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Atenţie! *Nu se dau publicităţii actele prin care se declară utilitatea publică pentru lucrări privind apărarea ţării şi securitatea naţională în cazul în care ele prezintă secret de stat.*

Capitolul III din Legea nr. 488 prevede că după declararea utilităţii publice, expropriatorul execută acţiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilităţii publice. Proprietarul obiectului exproprierii este informat în scris despre propunerea de expropriere de către organul care face această propunere şi este în drept să-şi dea consimţământul pentru o compensare imediată şi echitabilă. Propunerea de expropriere trebuie să conţină notificarea adresată persoanelor fizice şi juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, oferta de despăgubire, modalitatea transferului de bunuri şi de drepturi patrimoniale sau, după caz, modalitatea de cedare a drepturilor patrimoniale. În cazul exproprierii de locuinţă sau teren, proprietarului i se propune în proprietate o altă locuinţă sau un alt teren. Dacă costul locuinţei propuse sau al terenului propus este mai mic decât cel al locuinţei expropriate sau al terenului expropriat, expropriatorul plăteşte diferenţa dintre costul locuinţei expropriate sau al terenului expropriat şi cel al locuinţei propuse sau al terenului propus. După primirea notificării, proprietarul şi titularii de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii sunt obligaţi să ia măsurile de conservare a acestui obiect.

Ce se înţelege prin înaintarea întâmpinării împotriva propunerii de expropriere?

Expropriatul poate face întâmpinare împotriva propunerii de expropriere. Întâmpinarea este actul prin care expropriatul înaintează exigenţele proprii privind condiţiile exproprierii. Ea se depune, în termen de 45 de zile de la primirea notificării, la organul care a făcut propunerea de expropriere. Organul care a făcut propunerea de expropriere înregistrează întâmpinarea şi consemnează propunerea de despăgubire şi alte pretenţii ale proprietarului sau ale titularilor de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii.

Întâmpinările se soluţionează în termen de 30 de zile de către o comisie constituită prin hotărâre a Guvernului pentru lucrările de interes naţional şi prin decizie a consiliului local pentru lucrările de interes local sau prin decizie a consiliilor locale respective pentru lucrările de interes comun. Comisia se alcătuieşte din 3 specialişti din domeniul de activitate în care se execută lucrarea de utilitate publică. Aceştia aleg prin vot direct şi secret un preşedinte care organizează activitatea comisiei. În cazul în care se face exproprierea imobilelor sau a drepturilor patrimoniale asupra imobilelor, în componenţa comisiei se includ şi 3 proprietari de imobile aleşi prin tragere la sorţi sau prin vot din numărul proprietarilor de imobile din municipiul, oraşul sau satul în care sunt situate imobilele propuse exproprierii. Nu pot face parte din comisie proprietarii şi titularii de alte drepturi reale asupra obiectelor exproprierii, rudele şi afinii lor până la al patrulea grad inclusiv, persoanele care deţin funcţii în administraţia publică centrală sau locală şi care au interes în executarea lucrărilor, şi nici membrii comisiei care au efectuat cercetarea prealabilă.

Trebuie să ştim că decizia comisiei se ia prin vot secret. Comisia analizează documentele prezentate, ascultând pe cei interesaţi şi totodată poate cere informaţii şi date suplimentare, la solicitarea celor care i s-au adresat sau din oficiu. Propunerea de expropriere, pretenţiile proprietarilor şi ale titularilor de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii, precum şi susţinerile acestora se depun în scris, consemnându-se în proces-verbal de preşedintele comisiei şi de secretar. În urma deliberării, comisia adoptă o decizie motivată. Comisia consemnează în decizie, după caz, acordul dintre părţi, sub semnătura acestora. Decizia comisiei se comunică părţilor în termen de 5 zile de la adoptare şi serveşte drept temei pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care în nici un caz nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere. Persoanele interesate pot conveni atât asupra modalităţii de transfer al proprietăţii, de cedare a dreptului patrimonial, cât şi asupra cuantumului despăgubirii şi formei ei, cu respectarea dispoziţiilor legale privind condiţiile de fond, de formă şi de publicitate, fără a se declanşa procedura de expropriere prevăzută. **Atenţie!** *Acordul dintre părţi, în acest caz, trebuie autentificat notarial, cheltuielile aferente fiind suportate de expropriator.*

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÂNGĂ
www.vitaliemodringa@usm.md

Suntem în perioada electorală şi deseori ne confruntăm cu probleme ce ţin în special de listele electorale. Rog să explicaţi care sunt atribuţiile biroului electoral al secţiei de votare şi dacă putem să ne adresăm la acestea cu asemenea probleme.

Victor Florea, rn. Orhei

Conform articolului 30 din Codul electoral, biroul electoral al secţiei de votare exercită următoarele atribuţii:

a) verifică listele electorale împreună cu autorităţile administraţiei publice locale, asigură integritatea acestora şi a buletinelor de vot şi este responsabil de întocmirea lor corectă şi deplină;

b) examinează cererile în legătură cu incorectitudinile din listele electorale, efectuează modificările necesare şi eliberează certificate pentru drept de vot alegătorilor care nu se vor afla la domiciliu în ziua alegerilor;

c) întocmeşte listele electorale suplimentare, înscriind în ele persoanele care votează în baza certificatelor pentru drept de vot, precum şi persoanele care, din anumite cauze, nu au fost înscrise în listele electorale principale;

d) comunică populaţiei care locuieşte pe teritoriul secţiei de votare data şi locul votării, asigură pregătirea localului pentru votare, instalarea urnelor şi a cabinelor de vot, organizează votarea în ziua stabilită, ia măsuri pentru a asigura ordinea în localul secţiilor de votare;

e) totalizează rezultatele alegerilor în secţia de votare, întocmeşte procesele-verbale şi rapoartele pe care le remite, împreună cu toate buletinele de vot, consiliului electoral de circumscripţie;

f) examinează cererile şi contestaţiile ce vizează organizarea şi desfăşurarea alegerilor, adoptând hotărâri asupra lor, care se anexează la procesele-verbale ale şedinţelor biroului;

g) remite consiliului electoral de circumscripţie datele privind prezentarea cetăţenilor la votare, precum şi datele necesare pentru totalizarea rezultatelor preliminare ale alegerilor;

h) exercită şi alte atribuţii în condiţiile Codului electoral.

Este bine când copiii sunt educaţi de părinţi, deoarece aceştia le pot asigura o dezvoltare normală. Se întâmplă însă cazuri când copiii nu se bucură de familie din cauza că părinţii nu duc un mod de viaţă normal, sau din alte cauze. Cine, în asemenea cazuri, le poate asigura copiilor dreptul la educaţie?

Victor Crihan, rn. Orhei

Conform art. 51 din Codul familiei, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gândirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei. Potrivit aceluiaşi articol, în cazurile când copilul este lipsit de grija părinţilor (aceştia sunt decăzuţi din drepturile părinteşti, declaraţi incapabili sau dispăruţi, precum şi în alte cazuri), drepturile copilului la educaţie sunt asigurate de autoritatea tutelară.

Focarele de gripă aviară vor fi nimicite

Centrul Republican de Diagnostic Veterinar din cadrul Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare a recepţionat, în premieră, patru camioane pentru efectuarea dezinfecţiei în focarele de boli infecţioase, inclusiv gripa aviară. Camioanele sunt dotate cu sisteme performante de dezinfecţie, cu presiune, ce vor permite dezinfectarea rapidă a suprafeţelor contaminate – în gospodării, ferme, drumuri. Achiziţia în valoare de 120.000 de euro a fost realizată în cadrul componentei „Sănătatea Animalelor" a Proiectului finanţat de Banca Mondială privind controlul gripei aviare şi gradul de pregătire în caz de pandemie umană şi activităţile de răspuns.

Sistemul de dezinfecţie include un camion, un rezervor pentru dezinfectant cu o capacitate de 1,5 tone, pompa şi ruleta cu furtun special. Pompa are o capacitate de a acţiona de la 10 până la 30 de litri pe minut şi de a acoperi de la 500 la 2.500 de metri pătraţi. Instalaţiile vor permite efectuarea dezinfecţiei în mişcare şi a spaţiilor infectate – curţi, coteţe, hale pentru animale etc. De asemenea, camioanele vor efectua dezinfecţia şi curăţirea prin metoda generării de spumă.

„Până la ora actuală, serviciul de medicină veterinară de stat nu a dispus de astfel de sisteme performante de dezinfecţie. În cazul suspecţiei la gripa aviară, serviciul veterinar va fi primul care va interveni în focar. Două camioane vor rămâne în dotarea Centrului Republican de Diagnostic Veterinar, iar celelalte două vor fi distribuite laboratoarelor regionale de diagnostic veterinar din oraşele Cahul şi Drochia", a specificat Eugen Voiniţchi, coordonatorul Componentei „Sănătatea Animalelor", Proiectul privind controlul gripei aviare şi gradul de pregătire în caz de pandemie umană şi activităţile de răspuns.

Potrivit datelor oficiale, până în prezent, în Republica Moldova nu s-a înregistrat nici un caz de gripă aviară la păsări. Cu toate acestea, riscul se menţine, având în vedere poziţia geografică a ţării şi situaţia din regiune – cele două ţări vecine, Ucraina şi România, s-au confruntat în ultimii trei ani cu mai multe focare de gripă aviară la păsări.

Datele cumulative din anii 2003-2009 ale Organizaţiei Mondiale ale Sănătăţii indică că în ultimii şase ani, de când au fost înregistrate primele cazuri de gripă aviară înalt patogenă H5N1 în ţările Asiei de Sud-Est şi ale Europei, au fost confirmate 411 cazuri de gripă aviară la oameni, dintre care 256 – decese.

Stelina CIOBANU,
stelinaciobanu@usm.md

Citaţii în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Modanstal", pentru data de 30 martie 2009, ora 13.45, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Cariba Agro", privind încasarea datoriei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului ÎI „Vacarciuc Roman", pentru data de 10 aprilie 2009, ora 10.15, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „JLC", privind încasarea a 1744,52 lei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentanţilor SRL „Vicmi Prim" mun. Chişinău, pentru data de 13 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rusanda", privind încasarea datoriilor.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Sancin Grup", pentru data de 9 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Chiol-Lux".
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Verplaser Grup", pentru data de 5 mai 2009, ora 11.10, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Iu. Ţurcan

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Index Grup", pentru data de 7 mai 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „JLC".
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Iu. Ţurcan

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Atlaha-Grup", pentru data de 13 aprilie 2009, ora 9.20, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât la cererea SRL „Steaua Impex" privind încasarea sumei de 3880 lei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Iunonix", pentru data de 13 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât privind încasarea sumei de 1816,67 lei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Gonvaro-Con", pentru data de 13 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât la cererea SA „Beton armat" privind încasarea sumei de 483131,87 lei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Loremil Grup", cu sediul în mun.Chişinău, bd.Moscova 12, ap. (of) 28, pentru data de 14 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Vladalina" m. Chişinău.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Zinaida Talpalaru

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului ÎI „Irovici Nicolae", cu sediul în s. Bolohan, rn. Orhei, pentru data de 22 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Romis Trans", privind încasarea datoriei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Zinaida Talpalaru

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Gefandor", cu sediul în mun.Chişinău, com.Băcioi, pentru data de 16 aprilie 2009, ora 10.20, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Data Network" privind încasarea sumei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Zinaida Talpalaru

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Provatas", cu sediul în mun.Chişinău, str.Calea Ieşilor 7 ap. (of) 6, pentru data de 22 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Coca Cola Îmbuteliere" privind încasarea datoriei.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător Zinaida Talpalaru

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Magvild", pentru data de 23 aprilie 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „Moldova Agroindbank".
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător N. Plugari

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Comcaro", pentru data de 4 mai 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât pe cauza civilă la cererea Consiliului municipal Chişinău.
Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.
Judecător V. Orîndaş

Judecătoria Centru, mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Al Abagu Axmed, pentru data de 14 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 49) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea Ciumacenco V. privind desfacerea căsătoriei.
Judecător N. Mazur

Judecătoria Centru, mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Lisovoi Andrei cu ultimul dom. cunoscut mun. Chişinău str. Gh. Asachi 7, ap. 4, pentru data de 10 aprilie 2009, ora 13.30, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentate de BC „Moldova Agroindbank" privind încasarea datoriei.
Judecător V. Braşoveanu

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Oprea Ion, pentru data de 31 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 505) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-1464/09 la cererea Oprea Ana, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător Galina Moscalciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Melnic Ion, pentru data de 13 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 618) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de reclamantul SA „Moldpresa".
Judecător S. Lazari

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cocu Vitalie, pentru data de 16 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 505) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-2652/08 la cererea lui Cuţulab Petru, privind încasarea prejudiciului.
Judecător Galina Moscalciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Fiodorov Pavel, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 502) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de reclamanta Fiodorova-Răcilă E. privind decăderea din drepturile părinteşti.
Judecător L. Pruteanu

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ţugui Radu şi Ţugui Iana, pentru data de 4 mai 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 606) în calitate de pârâţi pe cauza civilă nr. 2-526/09 intentată de Tatiana Melnic, privind constatarea nulităţii contractului şi încasarea sumei.
Judecător Ghenadie Plămădeală

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Stratulat Vera, OCT Chişinău, pentru data de 8 aprilie 2009, ora 12.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 605) în calitate de pârâţi pe cauza civilă la acţiunea lui Prohorov Vladimir, Prohorov Alexandr.
Judecător M. Leanca

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ţuguţchii Vadm (Vadim), pentru data de 6 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 4) în calitate de reclamat pe cauza civilă intentată de SA „Donaris Grup", privind încasarea prejudiciului.
Judecător V. Gîsca

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Serbinov Fiodor, pentru data de 15 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 3) în calitate de pârât pe cauză civilă la acţiunea Consiliului municipal, privind încasarea datoriei pentru arendă.
Judecător Ig. Vornicescu

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Covbel Inna, pentru data de 15 aprilie 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentate de Covbel Serghei, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător I. Timofei

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Cerlat Maria, pentru data de 29 aprilie 2009, ora 16.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de pârât pe cauză civilă la acţiunea lui Cerlat Igor, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător V. Ilaşco

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Sidacenco Valentin, pentru data de 11 mai 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de S.A. „Moldova Agroindbank", privind deposedarea de imobil şi evacuarea.
Judecător V. Ilaşco

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet.Cerchez Valentin Mihai, pentru data de 16 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 17) în calitate de pârât pe cauza civilă la acţiunea lui Nirones Ion, privind încasarea datoriei.
Judecător V. Mihaila

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet.Donos Mihail, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 17) în calitate de pârât pe cauza civilă la acţiunea lui Donos Iulia către Donos Vladimir, privind partajarea bunului imobil.
Judecător V. Mihaila

Judecătoria Cahul în conformitate cu cerinţele art. 108 şi art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pynzar Irina, a.n. 09.08.1980, dom. or. Cahul, str. I. Creangă 5, pentru data de 13 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (or. Cahul, str. Victoriei nr.8, bir. 203) în calitate de pârât în pricina civilă nr. 2-549/09, intentată de Racicovshii Serghei către Pynzar Irina, privind desfacerea căsătoriei.
Pârâtului i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe şi de neprezentare a pârâtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa pârâtului şi probelor de care dispune el.
Judecător Ghenadie Eni

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, solicită prezentarea cet.Vozian Leonid Ivan, domiciliat mun. Chişinău, str. Mircea cel Bătrân 16, ap. 119, pentru data de 13 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 307) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de Vozian Elena, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător I. Dutca

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Pancenco Ecaterina, pentru data de 14 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de Pancenco Vladimir, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător Constantin Urîtu

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Guba Olga, pentru data de 10 aprilie 2009, ora 13.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 9) în calitate de pârât pe cauză civilă la acţiunea lui Guba Iurie, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător Iurie Potînga

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet.Tudosa Vasile, pentru data de 10 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 15) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Tudosa Maria, privind desfacerea căsătoriei.
Judecător I. Timofei

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ursu Alexandr, dom. mun. Chişinău, or. Durleşti str. Rediul Mare 11, pentru data de 22 aprilie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 504) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Donescu Svetlana, privind restituirea împrumutului
Judecător Dorin Popovici

Divertis

Aniversări

Vasile MÎNĂSCURTĂ, vicepreşedintele judecătoriei Ungheni – 60 de ani

*Mult stimate **Vasile Mînăscurtă**, în această zi marcantă pentru dvs., vă aducem alese cuvinte de admiraţie şi recunoştinţă, sincere felicitări, urări de bine şi sănătate.*

Avansarea prin muncă, efort şi elan pe treptele ierarhice juridice poartă amprentele unei ireproşabile personalităţi, care, cu siguranţă, poate fi considerată un model de profesionalism, inteligenţă, verticalitate, probitate pentru noile generaţii de jurişti.

Cu prilejul acestei deosebite aniversări, vă dorim viaţă îndelungată, plină de realizări şi bucurii, cât mai multe clipe de înălţare şi satisfacţie sufletească.

La mulţi ani!

* * *

Grigore ŞIŞCANU, preşedintele judecătoriei Nisporeni – 55 de ani

*Sincere felicitări adresăm dlui **Grigore Şişcanu** cu ocazia împlinirii unei frumoase vârste.*

Mult stimate G. Şişcanu, fie ca această zi semnificativă pentru dvs. să vă aducă în dar deacum încolo doar realizări notorii atât pe plan profesional, cât şi personal, cât mai multe clipe de revelaţie sufletească astfel încât să trăiţi în permanenţă sentimentul mulţumirii de sine, căci nimic nu este mai important pentru un om decât atunci când îşi vede roadele eforturilor depuse.

La mulţi ani!

* * *

Iurie OBADĂ, judecător Ciocana - 45 de ani

Mult stimate Iurie Obadă, primăvara din acest an este pentru dumneavoastră mai specială ca oricând, pentru că vă aduce în dar frumoasa sărbătoare a sufletului – cea de-a 45-a aniversare.

Vă apreciem că aţi ales să slujiţi cu credinţă legii şi să apăraţi demnitatea umană, fapt ce vă conferă alura de om destoinic al acestui neam.

Pentru tot ceea ce reprezentaţi, vă dorim să aveţi parte de multă sănătate, căldură sufletească, bunăstare, fericire şi împliniri dintre cele mai frumoase.

La mulţi ani!

* * *

*Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere **Olga Adam**, judecător CSJ; **Viorica Puica**, judecător Botanica; **Ruslana Burdeniuc**, judecător CA Bălţi; **Aurel Colenco**, preşedintele Judecătoriei Economice de Circumscripţie; **Mihai Antonov**, preşedintele CA Bender; **Leonid Chirica**, judecător CA Bender; **Sergiu Furdui**, vicepreşedinte al Colegiului penal al CSJ; **Grigore Zubati**, judecător CA Chişinău; **Petru Triboi**, judecător Nisporeni; **Mihail Moraru**, judecător Ungheni; **Veaceslav Soltan**, procuror, şef al Serviciului tehnologii informaţionale a Procuraturii Generale; **Gheorghe Nogai**, procuror al Procuraturii de transport.*

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească pe deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de Administraţie al Uniunii Juriştilor,
***Echipa* Dreptul *şi* Revista Naţională de Drept**

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă suntem recunoscători că sunteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămâne alături de Dvs.

Prea multă muncă duce la demenţă

Un program încărcat la serviciu, cu multe ore de muncă, poate conduce la apariţia demenţei.

Cercetătorii britanici îşi bazează descoperirea pe un studiu efectuat pe 2.214 subiecţi, informează BBC.

Oamenii de ştiinţă au descoperit că persoanele care muncesc mai mult de 55 de ore pe săptămână au capacităţi intelectuale reduse faţă de cei care au un program de lucru standard.

Cercetătorii au demonstrat că persoanele care muncesc foarte mult suferă pierderi de memorie şi dezvoltă mai multe probleme psihice.

"Dezavantajele celor care muncesc prea mult trebuie luate în serios. Este cunoscut că un program foarte încărcat la muncă poate avea efecte grave asupra creierului", a declarat Dr. Marianna Virtanen, cercetător al Institutului britanic de Medicină.

Oamenii de ştiinţă au adăugat că acest fenomen produce insomnii, depresii, stres şi creşte riscul apariţiei bolilor cardiace. Subiecţii au fost supuşi la două serii de teste, unele efectuate între 1997 - 1999 şi ultimele realizate în 2002 - 2004.

Repondenţii care aveau un program încărcat au înregistrat punctaje mici la două din cele cinci teste, având probleme cu vocabularul şi înregistrând dificultăţi de raţiune. Efectele negative creşteau cu cât subiecţii erau supuşi unui program mai lung de muncă.

Angajaţii cu un program încărcat au la activ ore de somn puţine şi consumă cantităţi mari de alcool. "Vom studia în continuare acest caz. Este foarte important să analizăm faptul că un astfel de program ar putea conduce la demenţă", a declarat profesorul Mika Kivimaki.

„Este important ca angajatorii care îşi supun subordonaţii la un program prelungit de muncă să ştie că acest lucru nu este bun pentru afacerea lor. Aceştia trebuie să creeze un echilibru între viaţa personală şi cea de la serviciu.

Totuşi, sunt îngrijorat de faptul că în timpul recesiunii oamenii vor lucra tot mai mult. Oamenii merg la serviciu chiar dacă sunt bolnavi, pentru a nu fi concediaţi", a adăugat cercetătorul Cary Cooper.

BĂRBAT GONFLABIL PENTRU ŞOFERIŢE

O companie britanică de asigurări a lansat un bărbat gonflabil care le ţine de urât conducătoarelor auto singure, stresate şi nervoase. „Bărbatul din torpedou", cum a fost poreclit manechinul, le face să se simtă în siguranţă pe 82 la sută dintre şoferiţe.

AU ANUNŢAT MOARTEA FIULUI CA SĂ-ŞI IA CONCEDIU

Poliţia din Iowa, SUA, a arestat două persoane acuzate de publicarea unui necrolog fals într-un ziar local. James Snyder şi Mary Jo Jensen au publicat în cotidianul „Waterloo" un necrolog în care anunţau moartea fiului lor de 17 ani. Poliţia a precizat că cei doi au recurs la această faptă pentru a obţine câteva zile libere de la serviciu. Schema a fost deconspirată după ce tânărul "decedat" a fost observat într-un restaurant din regiune.

A PARTICIPAT ÎN CARNE ŞI OASE LA PROPRIA ÎNMORMÂNTARE

Britanicul David Greig a fost gazda propriei petreceri funerare pe care a organizat-o încă din timpul vieţii. În vârstă de 83 de ani, Graig a decis să-şi invite prietenii la propria înmormântare, pe care a organizat-o ca la carte, dupa ce, timp de două săptămâni, a urmărit cu mare atenţie activitatea unor firme specializate în servicii funerare. „Am decis să am propriul priveghi la care să pot participa. Am vrut să fiu acolo, în carne şi oase, nu ca spirit", a declarat David Greig. El a trimis mai mult de 100 de invitaţii, pentru jumătate dintre ele primind chiar confirmări de participare. Greig spune că nici unul dintre prietenii săi nu a fost surprins de invitaţie, considerând-o amuzantă.

BANCURI

Cineva bate la uşă: cioc, cioc, cioc! Bărbatul deschide!
- Cine eşti şi ce vrei?
-Sunt Moartea şi am venit după viaţa ta!
Bărbatul către nevasta sa:
-Viaţa mea, te caută cineva la uşă!

* * *

Bulă cu nişte prieteni erau în metrou.
O femeie în vârstă se apropie de Bulă şi îi spune:
- Măi băiete, pe tine nu te-au învăţat la şcoală să dai locul unei femei mai în vârstă?
- Te dor picioarele , mamaie ?
- Da !
- Matale,când erai tânără, dădeai locul unor persoane în vârstă?
- DA !
- Ei , vezi? D-aia te dor picioarele !

- Roşiile sunt în lume cele mai folosite alimente naturale. Urmează bananele, merele, portocalele şi pepenii. Germanii le mai spun la roşii fructul paradisului, iar francezii – fructul iubirii.
- Pensatul sprâncenelor devine nedureros dacă în prealabil se anesteziază arcada cu un cub de ghiaţă.
- Crăpăturile mâinilor dispar după câteva zile dacă se freacă cu o jumătate de lămâie, se lasă cca 20 minute să se usuce, se spală cu apă călduţă, se usucă şi se ung cu cremă de gălbenele.
- Tratamentul îndelungat cu mult Prednison duce la o decalcifiere puternică a oaselor
- Durerile reumatismale se diminuează mult sau chiar dispar complet frecţionând uşor locul dureros cu o loţiune obţinută prin măcerarea timp de 9 zile în jumătate de litru de spirt medicinal a două linguriţe de sare de lămâie şi două linguriţe de sare fină de bucătărie.
- Câteva picături de zeamă de lămâie puse în nări desfundă nasul, fără să dea dependenţă. Tratamentul este cam neplăcut, dar sigur.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Redactor-şef adjunct: Grigore CAPCELEA

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Sanda RADU
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 620